

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenharmadik évfolyam. XI. füzet. November 1874.

Előfizetési díj egy évre: azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek” nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy évdíj beküldése mellett csak 3 frt.

*Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, a várban, Dísz-tér 12. sz. a. I. em.
Mérsékelt díjért mindennemű hirdetések közöltetnek.*

Keglevich Béla gróf elnöki beszéde az országos erdészeti egyesület kalocsai közgyűlésén.

T. közgyűlés! Miután e helyen, melyen összegyűltünk, vendégek vagyunk, mindenekelőtt kötelességemnek tartom köszönetünket kifejezni azon szives vendégszeretetért, melylyel ezen termék rendelkezésünkre bocsáttattak. (Helyeslés.)

Van szerencsém továbbá üdvözölni azon t. urakat, kik úgy Kalocsa, mint Pestmegye, nemkülönben Budapest és Szabadka részéről e gyűlésünkben mint megyei és városi képviselők megjelenni sziveskedtek. (Éljenzés!)

Mielőtt a mai gyűlés tárgysorozatára átmennénk, röviden vázlatát fogom adni egyesületünk működésének a lefolyt két évről. (Halljuk!)

Mint méltóztatnak tudni, rendes évi közgyűlésünket alapszabályaink értelmében legutoljára Tordán tartottuk meg. Az ezt követő évben alapszabályszerűleg szintén kellett volna közgyűlést tartani. Hogy ezt miért nem tartottuk meg, azt mindenesetre indokolnunk kell azokra nézve legalább, kik nem

vehettek részt azon ugynevezett rendkívüli közgyűlésen, melyet Budapesten tartottunk.

Ugyanis 1873-ban tartatott Bécsben az ugynevezett világkiállítás. Egyesületünk tagjai többnyire a vidéken élő gazdálkodó közönség lévén, valamint az igazgató-választmány, ugy azon tagok is, a kikkel értekezni alkalmunk volt, azon nézetben voltak, hogy tagtársainkat, ha utazást tehetnek, inkább fogja érdekelni a Bécsben megnyitva álló nemzetközi kiállítás, és pedig annál is inkább, miután, mint köztudomásu dolog volt, azon a magyarországi erdészetnek kitűnő jelesen kellett képviselve lenni.

Ennek következtében az elnökség s az igazgató-választmány, mely a közgyűlés iránti intézkedéssel meg volt bizva, abban állapodott meg, hogy 1873-ban nem tart az egyesület vándor-gyűlést, hanem meglévő felhatalmazása értelmében intézi el a folyó ügyeket.

Áttérve már most az egyesület vagyoni állapotának leírására, az egyesület tagjai mintegy 700 egynéhányra tehetők. Van ezek között 430 évdijas és 290 alapító tag. A vagyon kevés különbséggel megközelíti az 50.000 frtot, a melyből 6000 frt képviselve van azon irodalmi vállalatban, mely most az egyesület tulajdona; a többi rész vagy értékpapirokban, vagy magánosok alapító kötvényeiben fekszik.

Szaporodott ezen összeg legujabban ismét egy 1000 frtos magyar szőlődézsma váltságú papirral, mely hogy az egyesület részére felajánltatott, az a társulatunk ügyeiről buzgón gondoskodó t. titkárunk tapintatos eljárásának köszönhető. (Élénk éljenzés!)

Egyesületünk tagjainak száma ujabban több alapító taggal szaporodott, s mint rendszeren közgyűlések alkalmával történni szokott, most is lesz szerencsénk uj tagokat bejelenteni.

De a mint ez az emberi életben történni szokott, nem lehet mindent rózsás színben feltüntetni, hanem a kedvező kevésbé kedvezővel váltakozik, így van ez egyesületünknel is, s kénytelen vagyok jelenteni, hogy ezuttal a szokottnál talán valamivel nagyobb azoknak a százaléka, kik késedelmesebben fizetik be úgy alapítványi, mint tagsági díjaikat.

Ezen körülmény azonban, melyet szintén a rossz pénzvviszonyoknak kell tulajdonítanunk, nem olyan aggasztó, hogy azért komoly baj támadhatna egyesületünkre nézve, s hiszszük, hogy a hátralékosok százaléka a jövő évben kevesülni fog.

A szellemi működést s egyéb ügyeket illetőleg, melyek az igazgató-választmányt és elnökséget illetik, igyekeztünk lehetőleg előmozdítani.

E tekintetben is azonban mindenekelőtt egy kedvezőtlen eredményt kell bejelentennem, a mennyiben mindeddig nem voltunk képesek eleget tenni a kassai közgyűlés azon határozatának, hogy az egyesület vagyona ingatlanba fektetessék, hogy így az intézet saját házzal rendelkezhessek.

De azt hiszem, hogy ha egyebet nem mondunk, csak azt, hogy ezt nem voltunk képesek keresztülvinni, nagyon hosszas magyarázatra még sincs szükség. Mindenki belátja azt, hogy a jelenlegi pénzvviszonyok mellett, midőn nagy nehézséggel jár kölcsönpénzt felvenni, lehetetlen volt e tervet keresztülvinni, mert egyrészt a meglévő tőke a cél kivételére nem is elegendő, s másrészt az egyesület érdekével és fennmaradásával nem is egyeztethető össze, hogy az egész tőke felhasználtassék. A cél az volt, hogy részben saját pénzünkkel, részben olcsó kamat mellett, valamely intézettől kölcsön vett pénzen egy törlesztésre alapított házvételt foganatosítsunk, úgy, hogy saját házunkban, mint bérlők, de részletfizetéssel a tőkét is törlesztve, lakhattunk volna, úgy, hogy az utóbb tulajdonunkká lett volna.

Erre azonban nem éreztünk magunkban bátorságot, a mire nézve merem remélni, hogy t. tagtársaink jóváhagyásával találkozunk. Ebből azonban nem az következik, hogy e határozattól egyesületünk elálljon, hanem az, hogy méltóztassanak azt jobb időkre elhalasztani. Az elnökség e határozat kivételére bizonyára oly időt fog választani, midőn e terv létesítése a társulat érdekeivel összeegyeztethető lesz. (Helyeslés.)

A szellemi téren igyekeztünk mozogni, a mennyire tehetőségeink megengedték. Jelesen figyelmükbe ajánlom azon tényt, hogy, kivált működésünk kezdetén, több éven keresztül ignorálni látszóttak az országban azt, hogy létezőnk, hogy létezik egy oly czélú társulat, mely alapos tudománnyal kezeli az ország vitális érdekeivel összefüggő erdők gazdasági ügyének kérdéseit.

Eme kedvezőtlen jelenség tünni kezd, s a közönség tudja, hogy létezőnk, és kezdi érezni, hogy ha erdészeti szakügyekben maga nem elég jártas, a társulathoz fordulván, ott kellő utasítást és tanácsot nyerhet, melynek nyomán saját érdekeit jobban előmozdithatja.

Fordultak hozzánk e részben nem csak magánosok, hanem testületek is, s akárhányszor volt eset reá, hogy a kormány részéről is megkerestettünk véleményadás végett.

Nem akarom az önök figyelmét fárasztani, hogy egyenként felsoroljam a tényeket, csak egyszerűen constatálni akartam, hogy e részben haladás tapasztalható.

Közbenjártunk a részben is, hogy a kiállítás alkalmával négy fiatal magyar erdész küldessék Bécsbe; továbbá résztvetünk a vilákiállítás alkalmával a magyarországi erdőkiállításban is, egyfelől a magyar erdészeti irodalom kiállításával, s másfelől azon serkentő iratokkal és tanácsokkal, mellyekkel erdőbirtokosainkat a kiállításban való versenyzésre buzdítottuk. Működésünk az egyesület számára a nemzetközi bíráló bizottság részéről az elismerő okmányt nyerte. (Helyeslés.)

Részemről legfontosabb vivmánynak tekintem azt, és büszkén mondom, hogy midőn e kérdés mult évi rendkívüli közgyűlésünkön elhatározás alá került, ellenmondás nélkül, egyhangulag történt abban megállapodás, miszerint az egyesület vagyonából 6000 forint arra szenteltessék, hogy az addig magánkezekben volt s teljes elismerést érdemlőleg kezelt „Erdészeti Lapok“ című szakfolyóirat az egylet tulajdonává váljék. (Helyeslés.)

Ezen szellemi tőke többé nincs kitéve annak, hogy magánosok viszonyaitól függjön. Az egyesület ezen tényével biztosította az „Erdészeti Lapok“ jövőjét, s így megteremtette azon közeget, mely céljaink és törekvéseink egyik leghivatottabb terjesztője. A lap bővített terjedelemben jelenik meg, s mindenesetre legörvendetesebb vivmánya törekvéseinknek.

Megengedem, hogy nem épen fényes azon eredmény, melyet a felhozottakban előterjeszteni szerencsém volt; de a mi működésünk nem annyira szemkápráztató, hogy valami fényes eredményeket lehessen a közönség előtt feltüntetni. Az által azonban, a miket felsoroltam: az anyagi viszonyoknak örvendetes gyarapodása s a szellemi mozgás által, melyet igyekszünk kifejtetni, mindenesetre jelét adta egyesületünk annak, hogy mindent elkövetett, a mi céljainak sikeres elérésére hatalmában állott.

És itt ismételten ki kell emelnem, hogy ha az eredményeket nézzük, ha a tevékenységet szemléljük, nyomról-nyomra mindenütt ott találjuk azt, ki az egyesület ügyeit fáradhatlanul elősegíteni igyekszik, ott találjuk az egyesület főfactorát, a mellettem ülő titkár urat, kit ezért az egyesület nevében szívélyesen üdvözlök. (Élénk éljenzés!)

Van még egy ténye az igazgató-választmánynak, melyet fel kell említenem, s ez az, miszerint, tekintettel arra, hogy a közelmúltban az adócataster kérdése ugy a sajtóban, mint az

országgyűlés kebelében nagy érdekeltséget gerjesztett, sőt az országgyűlés két háza között bizonyos ellentéteket idézett elő, az igazgató-választmány gondoskodott arról, hogy e kérdés a jelen közgyűlés folyama alatt tanácskozás alá kerülvén, az egyesület e tekintetben nyilatkozzék.

Végül még két indítvánnyal akarom a t. közgyűlés figyelmét igénybe venni, s arra kérem önöket, t. tagtársaim, méltóztassanak ezen indítványok fölött még a napirend előtt határozni, mert részben oly dolgot foglalnak magukban, mely az általam előbb említett ügygyel kapcsolatban áll, részben pedig oly természetűek, miszerint azt hiszem, alig lesz ellene ellenvélemény. Méltóztassanak minden esetre nyilatkozni ezen részemről igen fontosaknak ismert tárgyak iránt. (Halljuk!)

Az egyik indítvány az erdőtörvényre vonatkozik. Méltóztatnak tudni, hogy régebben enquete hivatott össze az illető ministerium által az erdőtörvény javaslatának kidolgozására. Ezen bizottságban kellő figyelem volt az erdészeti egyesületre, s abban többen részt is vettünk. A törvényjavaslat elkészült; hol van azonban az jelenleg, nem tudom: valószínűleg a közgazdászati ministeriumnál. Minden sürgetésünk daczára e törvényjavaslat eddig még nem terjesztetett az országgyűlés elé. Itt természetesen egy nem tőlünk függő ténynyel állunk szemben, a mi azonban nem ment fel bennünket azon köteleességünk alól, hogy e tekintetben is megtegyünk mindent, a mit tenni lehet.

Ez pedig nem állana egyébből, mint hogy ismét felirjunk az illető helyre, és pedig nem csupán a földmívelési ministeriumhoz, hanem külön a pénzügyministerhez is, ki tudvalevőleg igen fukar ember ott, hol az államkincstár terheltetéséről van szó.

Itt pedig csakugyan erről van szó; mert ha nem akarjuk, hogy az erdőtörvényjavaslat, melynek megállapításában

résztvettünk, minden üdvös intézkedései mellett holt betű maradjon, elkerülhetetlen az annak foganatosítására szükséges közegek felállítása is. Ezek szakférjfiakból álló erdőfelügyelők lennének, kiknek természetesen minden más hivatalukról le kellvén mondaniok, részökre külön dotatio lesz adandó.

Azért szükséges pedig, hogy a pénzügyminister urhoz külön felirjunk, hogy ő meg ne ijedjen ettől a költségtől, ha tudomására jut, hanem lássa be, hogy ha a 12 millió holdnyi erdőterület, mely Magyarországon létezik, holdanként csak egy krajczárral terheltek is meg, ez egyedül 120.000 forintnyi összeget hoz, melyből fedezhető volna azon körülbelől 100.000 frtnyi költség, mely számításunk szerint a szükséges fő- és mellék hivatalok szervezésére kell. Ez tehát nem oly rendkívüli nagy összeg, mely miatt el kellene ejteni egy magábanvéve kétségtelenül üdvös intézkedést, melyet minden erdőbirtokos az erdeje után adandó igen csekély összeggel kétségkívül annál örömelebb támogathat, mert a szervezendő közegek ugy a magán-, mint a közérdek szempontjából igényelt azon üdvös szolgálatok teljesítésére hivatvák, melyek erdőgazdaságunk rendezését és felvirágzását eszközöndik. (Helyeslés.)

Ez volna az egyik indítvány.

A másik vonatkozik azon általános óhajra, mely ugy az erdész, mint a gazdaközönségnél szélitiben tápláltatik, arra t. i., hogy az országban létező két egyetemen oly tanárok alkalmaztassanak, kik az erdészeti tudományokat előadnák.

Nem tekintve azon körülményt, hogy nálunk külön erdészeti akademia van, mégis óhajtanódnak tartanám azt, hogy a jelzett czéltől egy ily tanár Budapesten és egy Kolozsvárott alkalmaztassék.

Az eszme kivitele nem kerülne oly nagy költségbe. A döntő indok e tekintetben az, hogy mig egyrészt a selmeczi akadémiára csak az megy, a ki kiválóan az erdészeti szakmát

akarja tanulni, ezek száma pedig nagyon csekély, ama nagyszámu gazdaközönséghez képest, melynek pedig szintén érdekében állana, hogy némileg tájékozva legyen e szakban, — addig másrésről nagyra menne azok száma, kik az egyetemekre elmenvén, szivesen szánnának a gyakorlati életben oly sokszor szükségelt alapos erdészeti ismeretek megszerzésére néhány órát. Ez indítványom elfogadása esetében szintén kérévénnyel kellend a kormányhoz járulnunk a végett, hogy a budapesti és kolozsvári egyetemeken egy-egy erdészeti tanári szék állittassék fel. (Helyeslés.)

Előadott indítványaimat*) t. tagtársaim becses figyelmébe ajánlva közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

A m. kir. tudomány egyetemeken leendő erdészeti tanszékek felállítása ügyében.

Az Országos Erdészeti-Egyesület előterjesztése Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi m. k. minister urhoz.

354. szám. Nagyméltóságu minister ur! Az „Országos Erdészeti-Egyesület“, melynek céljai közé az erdészeti szakismeretek terjesztése is tartozik, Kalocsán tartott folyó évi rendes közgyűlésén az erdészeti szakoktatás kérdését szintén tárgyalásai körébe vonta.

Az egyesület ezen tárgyalására alkalmat adott a mindennap észlelhető tapasztalatok alapján szerzett azon tudat, hogy hazánkban az erdőgazdaság körében tett téves intézkedések és az ezekből fejlődő érzékeny veszteségek, valamint az egyes birtokosoknak vagy azok utódainak tetemes megrövidítést okozó károk, és mindezekből az erdőkben és az erdőtalaj értékében foglalt nemzeti közvagyon tőkéjén ejtett csorbák legtöbb eset-

*) A közgyűlés az indítványokat egyhangulag elfogadta.